

Fravær i videregående skole skoleåret 2018-19

Tre år etter fraværsgrensen ble innført ser vi at dagsfraværet i videregående holder seg stabilt med fjorårets nivå, men med en liten økning i timefraværet fra 10 til 11 timer.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 22.10.2019

Hovedfunn:

- Dagsfraværet holder seg stabilt
- Timefraværet har økt litt fra i fjor
- Økte forskjeller i fraværet til elever på studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram
- Timefraværet har gått opp på Vg3, ikke på Vg1 og Vg2
- Litt flere elever blir stående uten vurderingsgrunnlag (IV)
- Andelen IV har gått ned i små fag etter fraværsgrensen ble innført

Alle tall om fravær finnes på udir.no

Fraværet holder seg stabilt, med en liten økning i timefraværet

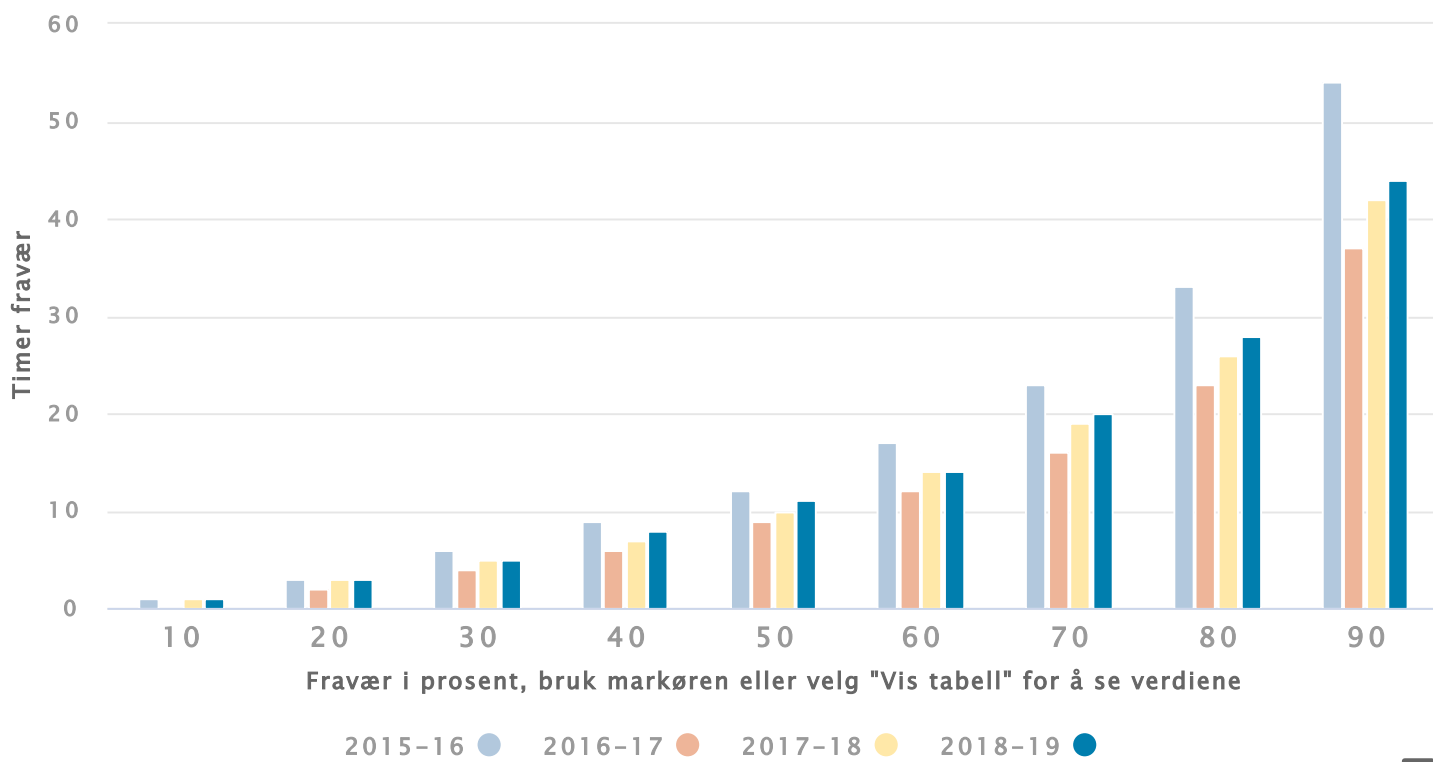
Timefraværet har gått opp fra 10 til 11 timer fra i fjor. Timefraværet har økt for flere elever, og øker mest for

de med allerede høyt fravær. Elevene med det 10 prosent høyeste fraværet har økt timefraværet med to timer, noe som tilsvarer en økning på 5 prosent. For elevene som har lavest fravær er det ingen endring fra i fjor. Fraværet er fortsatt betydelig lavere enn før fraværsgrensen ble innført for de fleste elever, særlig gjelder dette elevene med det høyeste fraværet. For elevene med det 10 og 20 prosent laveste fraværet ligger timefraværet nå på samme nivå som før fraværsgrensen.

For å se nærmere på hvordan fravær fordeler seg, ser vi på persentilene. Si vi har 100 elever, så blir alle elevene satt opp i stigende rekkefølge ut ifra hvor mye fravær de har. Deretter deler vi inn alle elevene i 10 like store grupper, hvor vi begynner med de 10 som har lavest fravær til de ti som har høyest fravær. Persentilen viser deretter hvor mye fravær hver gruppe har.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 1. Median timer fravær, ti prosent laveste til ti prosent høyeste. 2015-16 til 2018-19

Kilde: Utdanningsdirektoratet

End

Hvorfor bruker vi median?

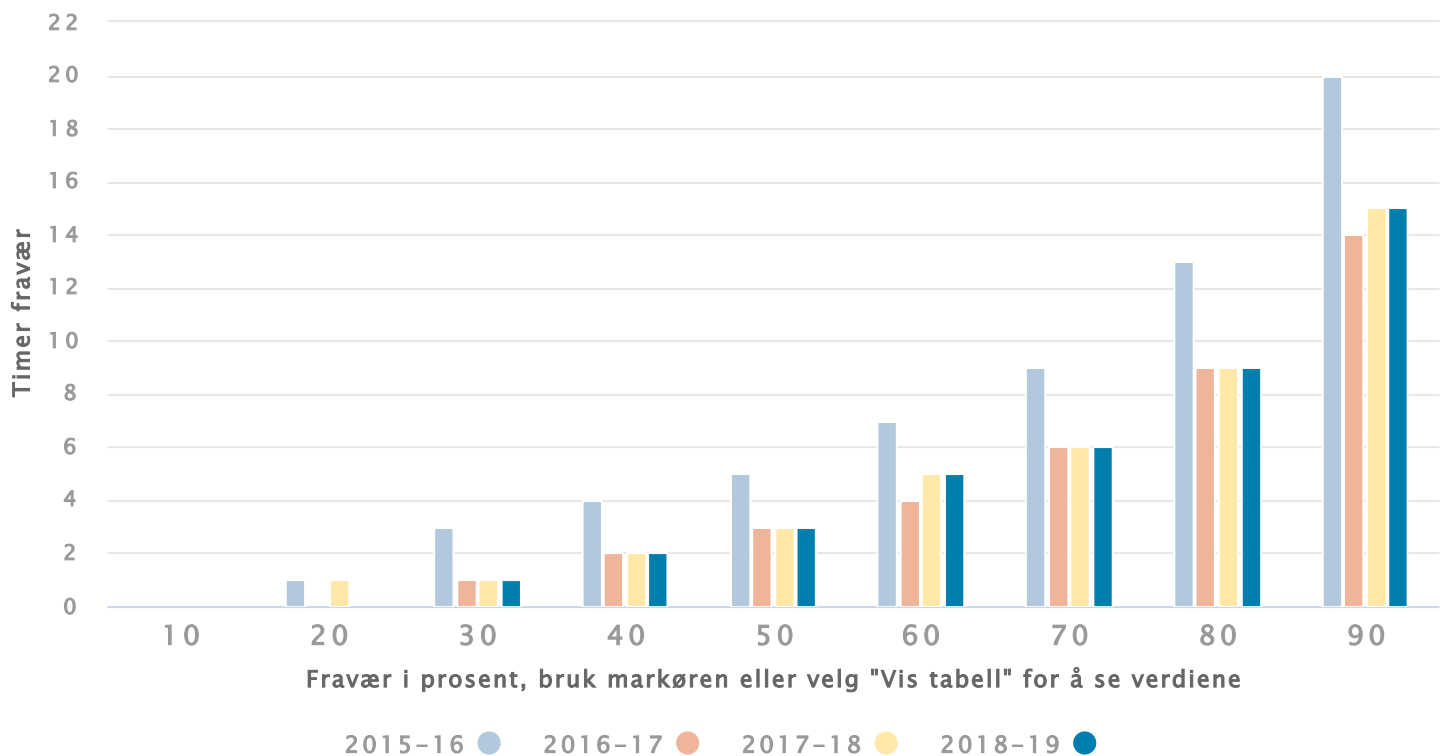
Medianen gir et riktigere bilde enn gjennomsnittet av hvor mye fravær det er vanlig for elever å ha. Det er fordi medianen ikke påvirkes like mye som gjennomsnittet av at noen få elever har veldig høyt fravær. Sammen med median kan gjennomsnittet imidlertid også si noe om fordelingen, til tross for at den er ujevnt fordelt.

+ Vis mer

Medianfraværet til elever i videregående er, som forrige skoleår, 3 dager. Gjennomsnittet er over dobbelt så høyt (6,2 dager), noe som viser at det er noen elever med veldig høyt fravær mens de fleste har langt lavere fravær. 16 800 elever har over 14 dager fravær skoleåret 2018-19, som er betraktelig færre enn før fraværsgrensen ble innført. I 2015-16 var det i overkant av 28 200 elever med mer enn 14 dager fravær. Elevene med høyest fravær har 25 prosent lavere dagsfravær i 2018-19 enn før fraværsgrensen ble innført. Fraværet for elevene med det laveste dagsfraværet, 0 dager, er uendret fra i fjor. 34 500 elever har 0 dager fravær.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 2. Median dager fravær, ti prosent laveste til ti prosent høyeste fraværet. 2015-16 til 2018-19.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

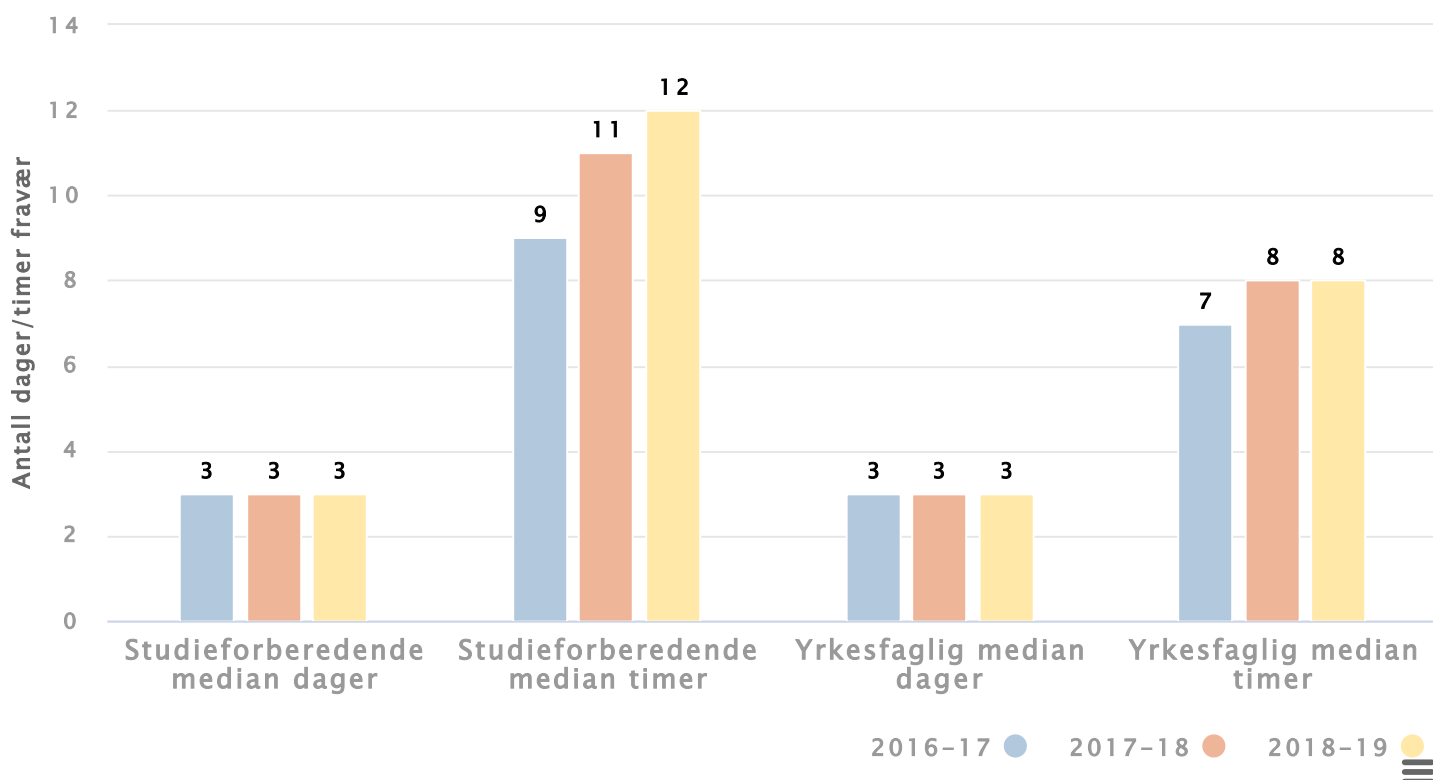
Økte forskjeller i timefraværet til elever på studieforbereende og

yrkesfaglige utdanningsprogram

Dagsfraværet har ikke endret seg fra i fjor til i år, verken på studieforberevende eller yrkesfaglige utdanningsprogram. Det er fortsatt 3 dager, noe som tilsvarer en nedgang på 40 prosent i forhold til nivået før fraværsgrensen ble innført. Timefraværet har derimot gått opp på studieforberevende utdanningsprogram med en time, mens det på yrkesfaglig utdanningsprogram er uendret. Skoleåret 2018-19 hadde elever på studieforberevende utdanningsprogram 3 dager og 12 timer fravær målt i median. Elever som går yrkesfaglige utdanningsprogram hadde 3 dager og 8 timer fravær.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 3. Median fravær i dager fordelt på studieforberevende og yrkesfag. 2016-17 til 2018-19.

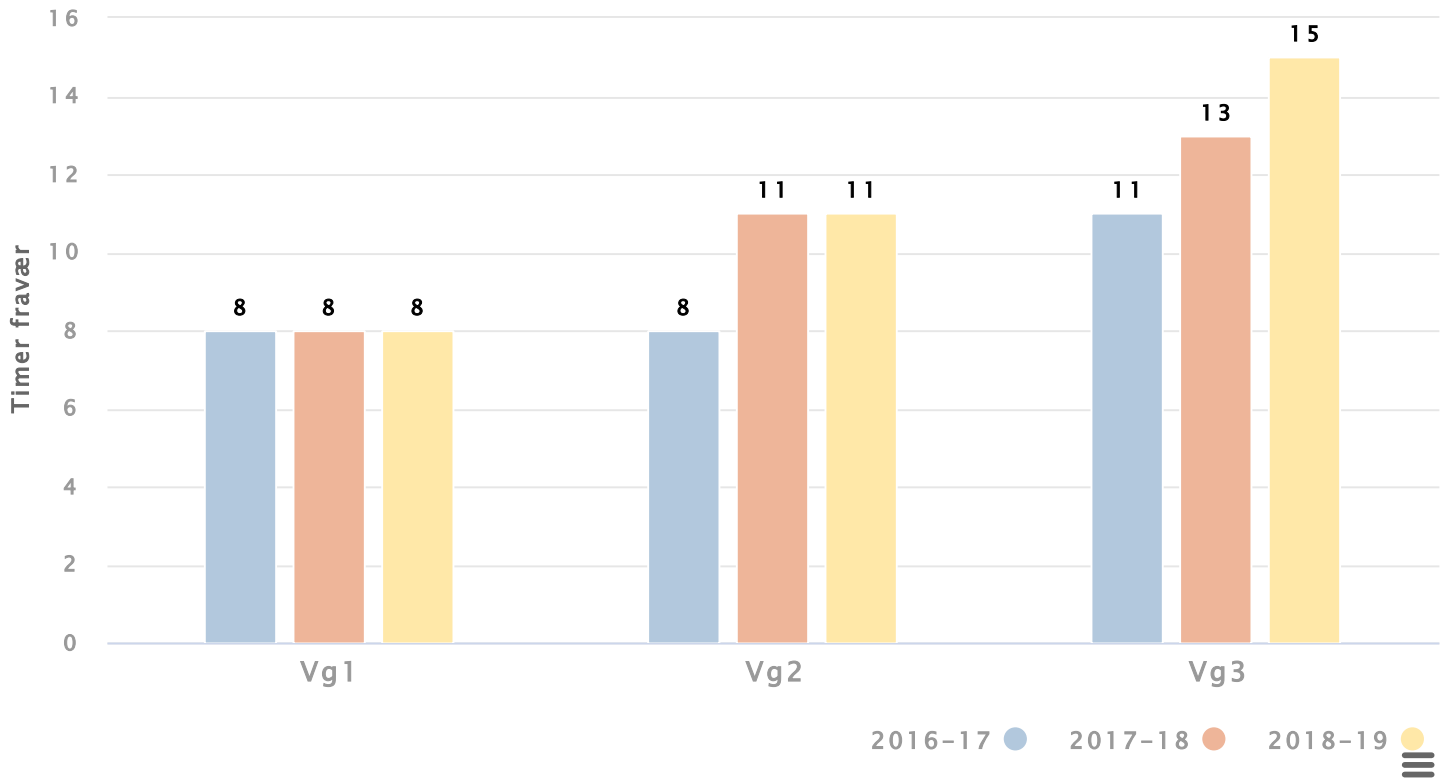
Kilde: Utdanningsdirektoratet

Timefraværet har gått opp på Vg3, ikke på Vg1 og Vg2

Timefraværet har gått opp fra 13 til 15 timer på Vg3 fra i fjor til i år. På Vg1 har timefraværet vært stabilt de siste tre årene. En mulig forklaring på at elevene på Vg3 har høyere fravær enn i fjor kan være at elevene er mer vant til å forholde seg til en fraværsgrense. Elevene som går ut av Vg3 er det første kullet som har hatt fraværsgrense alle årene, og er derfor kanskje ikke like nervøse for å være borte.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 4. Median fravær i timer fordelt på trinn fra 2016-17 til 2018-19.

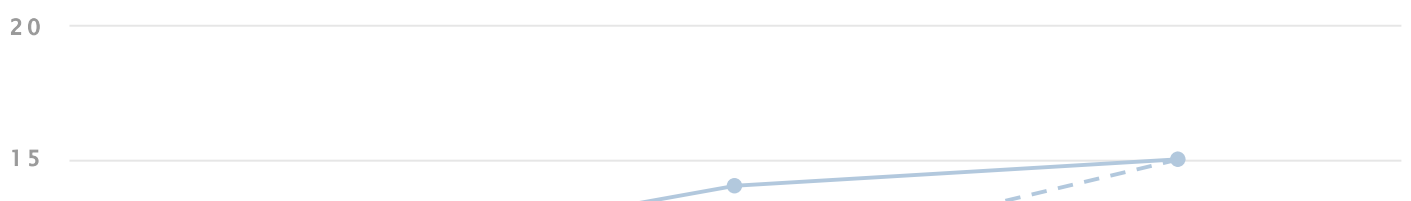
Kilde: Utdanningsdirektoratet

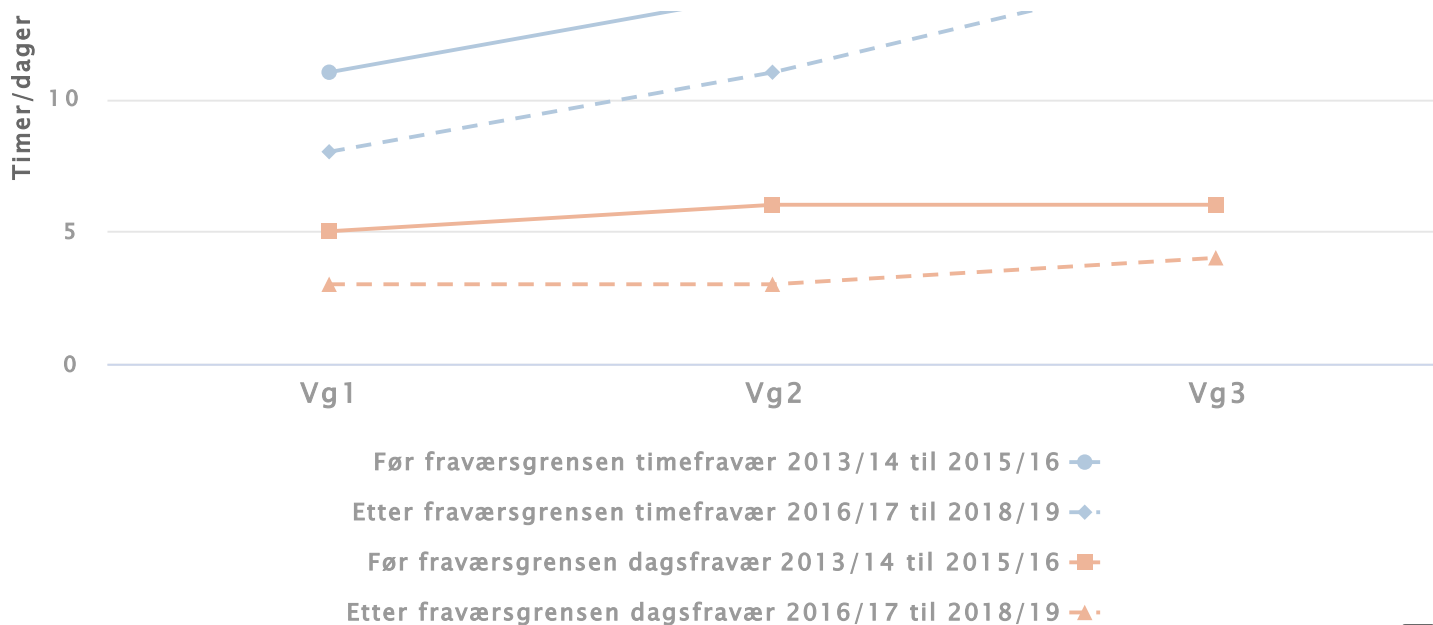
Første kull med fraværsgrense alle tre årene

Elevene som går ut av Vg3 i 2018-19 er de første elevene som har hatt fraværsgrense alle tre årene. Elever som gikk ut av Vg3 2015-16 sluttet på videregående rett før fraværsgrensen ble innført. Når vi sammenligner timefraværet for de elevene som gikk gjennom videregående uten fraværsgrense (2013/14 til 2015/16) med de som har hatt fraværsgrense alle tre år (2016/17 til 2018/19), er det mindre timefravær i Vg1 og Vg2 for elever med fraværsgrense. På Vg3 har elevene som gikk ut i 2015-16 og 2018-19 like mye timefravær med 15 timer. Dagsfraværet for elevene med fraværsgrense er lavere på alle trinn.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 5. Før og etter fraværsgrensen

Kilde: Utdanningsdirektoratet

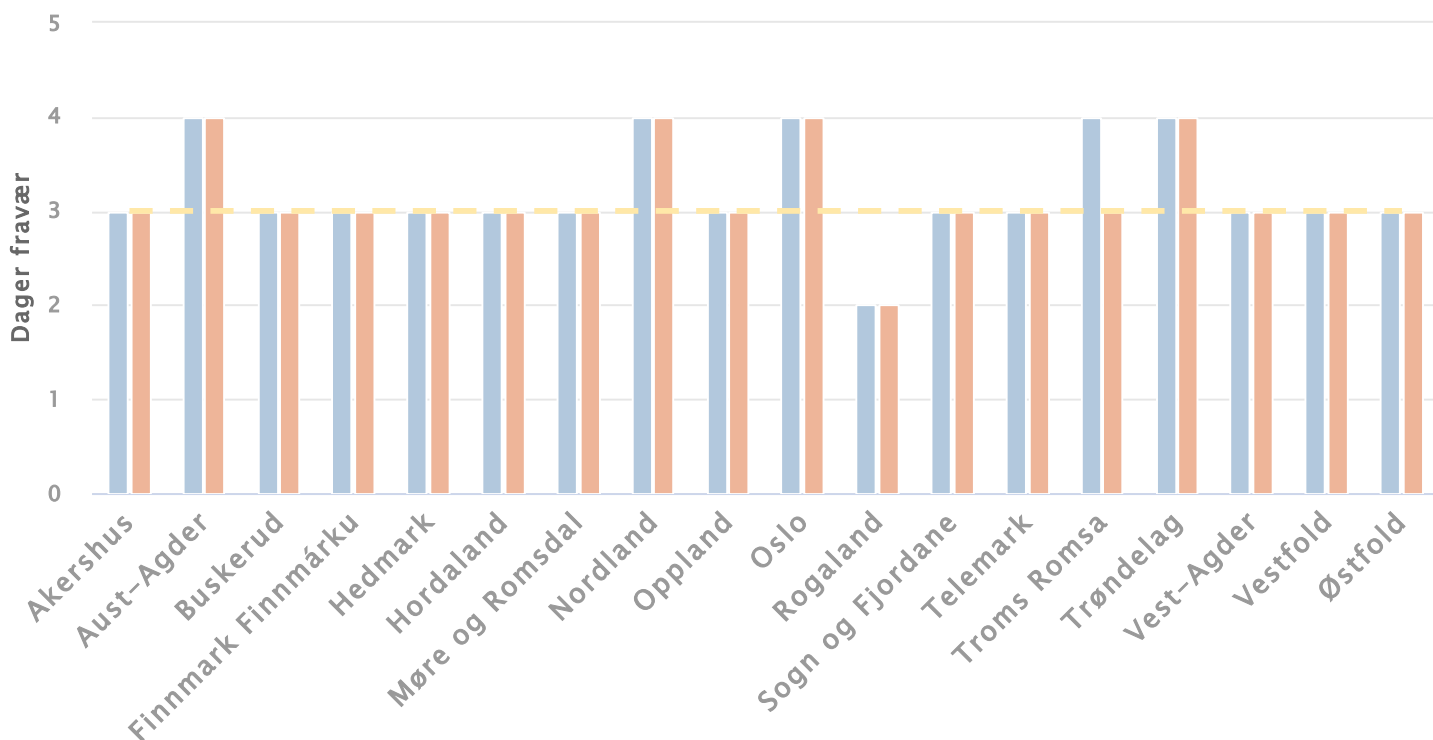

Dagsfraværet holder seg stabilt i fylkene

Troms er det eneste fylket som har en endring i dagsfraværet, som går ned fra 4 til 3 dager. De andre fylkene har samme dagsfravær som i fjor. Det er generelt lite forskjeller mellom fylkenes dagsfravær. Rogaland har lavest med 2 dager, mens Aust-Agder, Nordland, Oslo og Trøndelag har 4 dager.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 6. Fravær i antall dager fordelt på fylker

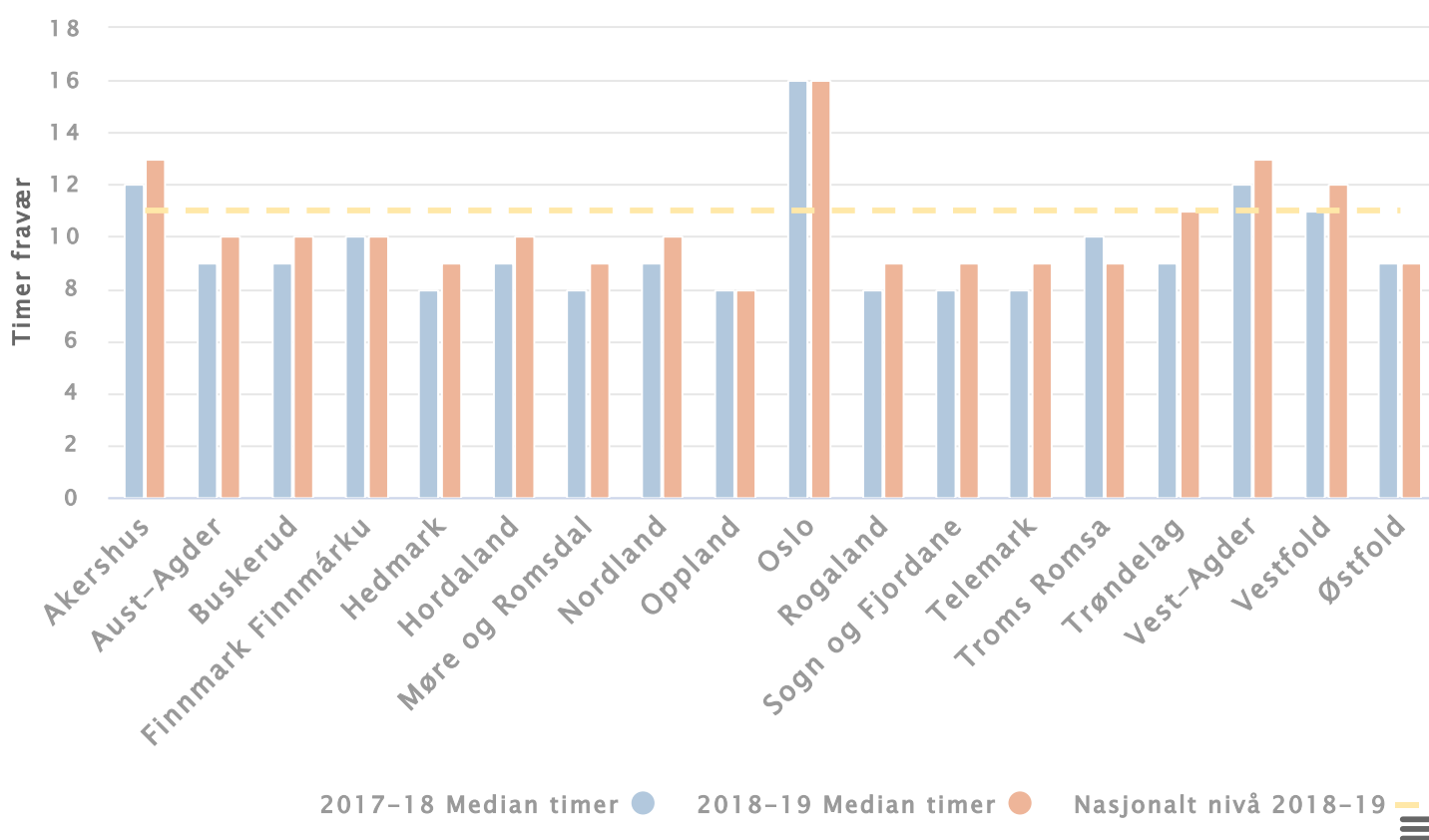
Kilde: Utdanningsdirektoratet

Noen få fylker trekker opp timefraværet

Når det gjelder timefraværet er det større forskjeller mellom fylkene. 3 av 4 fylker har lavere timefravær enn det nasjonale nivået. Akershus, Oslo, Vest- Agder og Vestfold ligger over snittet, noe de også gjorde i fjor. Oslo har fortsatt det høyeste timefraværet, med 16 timer, som er uendret fra i fjor. Nesten alle fylkene har hatt en økning i timefraværet sammenlignet med i fjor. Også når det gjelder timefravær er Troms det eneste fylket som har hatt en nedgang.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 7. Fravær i timer fordelt på fylker

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Jenter har én dag mer fravær enn gutter

Det er generelt sett små forskjeller mellom fraværet til jenter og gutter. I 2018-19 har jenter typisk 4 dager og 10 timer fravær. Dette er samme nivå som i fjor. Gutter har 3 dager og 11 timer fravær, en økning på 1 time fra i fjor. På Vg1 har både guttene og jentene 3 dager og 8 timer fravær. På Vg3 er det litt større forskjeller i timefraværet. Gutter har typisk 17,5 timer fravær i Vg3, en økning på to og en halv time fra i fjor. Jentene har typisk 13 timer fravær, som også er en økning på to og en halv time fra i fjor. Dagsfraværet er likt mellom jenter og gutter på Vg3 på 4 dager.

[Se forskjeller mellom kjønn her.](#)

Litt flere elever blir stående uten vurderingsgrunnlag (IV)

Statistikken «[Elever uten vurderingsgrunnlag](#)» gir oversikt over hvor stor andel av elevene som ikke får karakter fordi de har overskredet fraværsgrensen eller mangler vurderingsgrunnlag i ett eller flere fag ved standpunkt. Skolen fører da IV (FAM51) i stedet for standpunktkarakter. «[Elever uten vurderingsgrunnlag – fellesfag](#)» viser hvor stor andel av elevene som ikke får karakter i fellesfagene. «[Elever uten vurderingsgrunnlag – fagstørrelse](#)» viser andelen med IV i små, mellomstore og store fag.

Fra 2017-18 til 2018-19 ser vi en liten økning i andelen elever som ikke får vurderingsgrunnlag (IV). Elever som får IV i minst ett fag på nasjonalt nivå går opp fra 3,0 til 3,2 prosent. Elever som får IV i kun ett fag går opp fra 1,3 til 1,4 prosent. For skoleåret 2018-19 er det totalt 5 351 elever som får IV. Av disse elevene har litt under halvparten IV i kun ett fag.

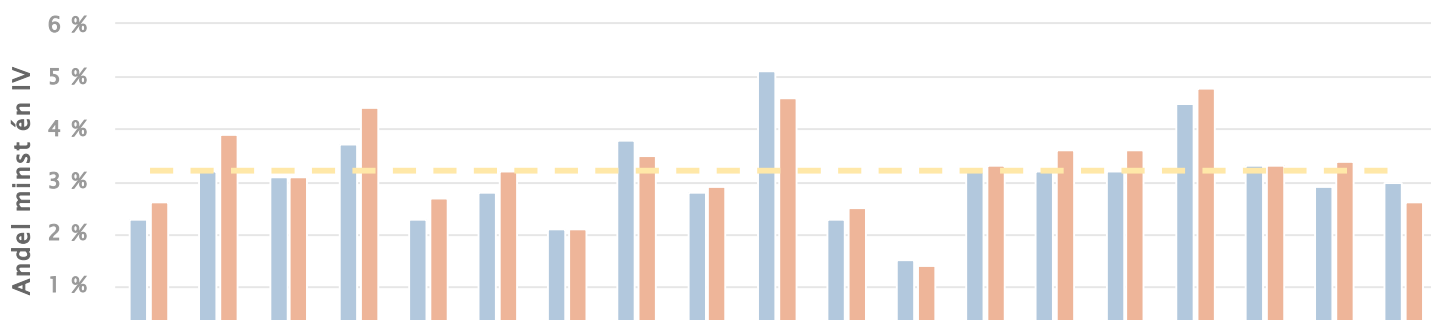
Andel IV varierer både mellom fylker og år

Andel elever som får IV varierer mellom fylker og år. På nasjonalt nivå var det en nedgang i andel IV i fjor, mens det i år er en liten økning. Økningen gjelder både for elever med IV i minst ett fag og elever med IV i kun ett fag.

I Oslo har andelen elever med minst en IV gått ned 0,5 prosentpoeng, mens den har gått opp 0,7 prosentpoeng i Finnmark. Kun Møre og Romsdal og Vestfold er uendret fra i fjor.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 8. Andelen med minst én IV fordelt på fylker. 2017-18 og foreløpige tall 2018-19.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Se forskjeller mellom andelen med IV i fylkene her.

Yrkesfagelever blir oftere stående uten vurdering i fag

Til tross for at elever på yrkesfag har betraktelig lavere timefravær enn elever på studieforberedende utdanningsprogram har yrkesfagelever større andel IV i minst ett fag. Mens 2,6 prosent av elevene på studieforberedende ikke har fått standpunkt karakter i minst ett fag gjelder dette 4,2 prosent av elevene på yrkesfag.

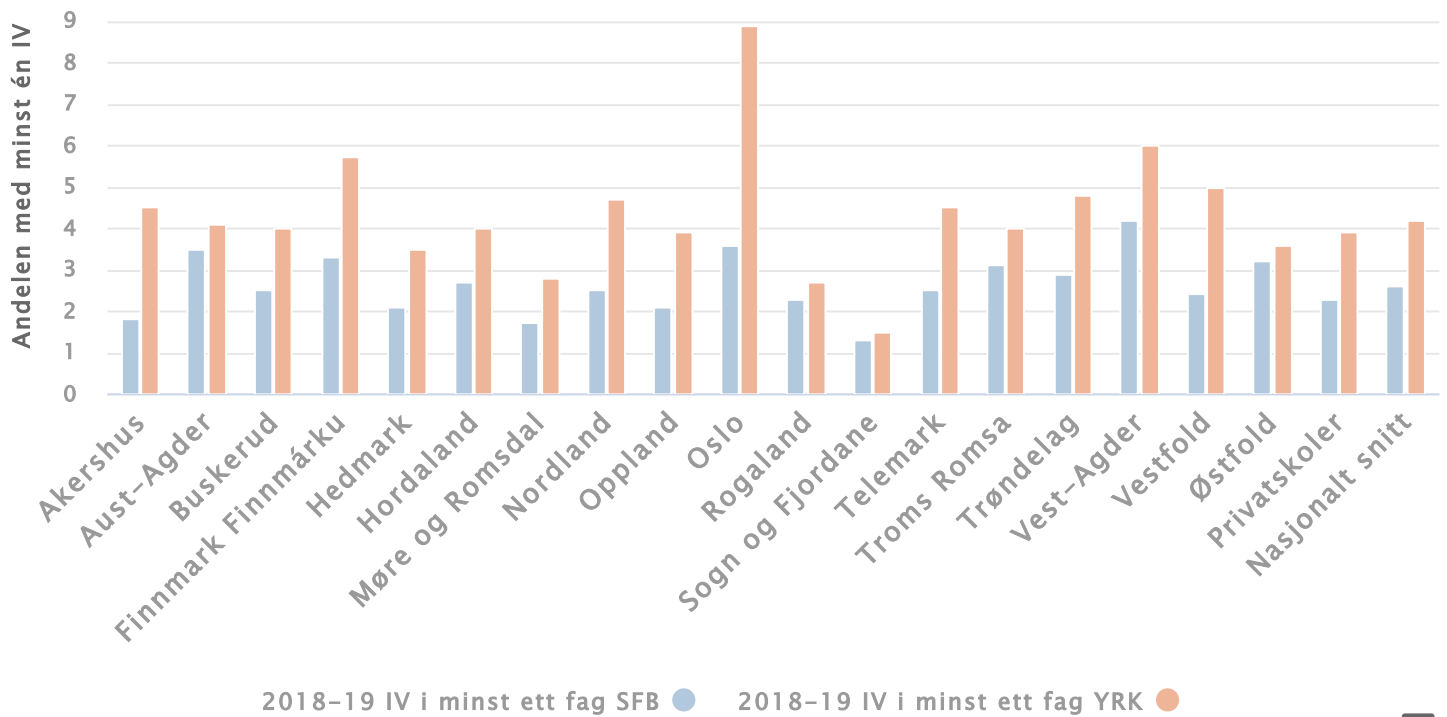
Særlig høy er andelen i Oslo der 8,9 prosent av yrkesfagelevne har IV i minst ett fag. Av elevene på yrkesfag er det 63 prosent som får IV på grunn av fraværsgrensen, mens det kun er 48 prosent av elevene på studieforberedende utdanningsprogram.

Det at såpass mange elever på yrkesfag får IV på grunn av fraværsgrensen har sammenheng med at det er større variasjon i dagsfraværet til elevene på yrkesfag enn hva det er på studieforberedende. Elever på yrkesfag og studieforberedende har begge 3 dager fravær målt i median, men i gjennomsnitt har elever på yrkesfag 0,7 dag høyere dagsfravær. Elevene med det 5 prosent høyeste dagsfraværet har 26 dager fravær på yrkesfag mens det er 21 dager på studieforberedende.

Timefraværet er høyere på studieforberedende også for elevene med det høyeste timefraværet, men udokumentert dagsfravær har større betydning på fraværsgrensen enn udokumentert timefravær fordi én dag fravær påvirker mange fag. Dette kan være en del av forklaringen til at yrkesfagelever har høyere andel uten vurdering i fag.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 9. Andelen med minst én IV fordelt på fylker og utdanningstype. 2018-19.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Flere gutter enn jenter blir stående uten vurdering i fag

I 2018-19 hadde 3,7 prosent av guttene IV i minst ett fag. Dette gjaldt kun 2,6 prosent av jentene. Det er forskjeller mellom kjønnene på utdanningsprogrammene. Forskjellene mellom kjønnene er størst på studieforbereende utdanningsprogram.

[Se forskjeller mellom andelen med IV mellom kjønnene her.](#)

Andelen IV har gått ned i små fag etter fraværsgrensen ble innført

Andelen elever som ikke får standpunktkarakter har generelt sett gått ned etter innføringen av fraværsgrensen. Når vi deler fagene inn etter hvor mange timer de har i løpet av året ser vi imidlertid at andelen har gått ned i små fag (fag med rundt to timer i uken) sammenlignet med før fraværsgrensen ble innført. Andelen har gått ned fra 2,2 prosent i 2015-16 til 2,0 prosent i 2018-19. I mellomstore fag (fag med rundt tre og fem timer i uken) og store fag (fag med rundt fem timer i uken) har andelen IV gått litt opp.

Da fraværsgrensen ble innført var det de små fagene man var mest redd for at elever skulle bli stående uten vurdering i siden det er færre timer eleven kan være borte før eleven når ti prosent fravær. Det viser seg imidlertid at det omvendte er tilfellet. Noe av grunnen til dette kan være at elevene er mer påpasselige med å ikke ha fravær i små fag. I rapporten [I Fraværsgrensens dødsvinkel](#) har Fafo gjort intervjuer med elever som ser på fraværsgrensen på 10 prosent som et slags klippekort til udokumentert fravær. Elevene oppgir at de sparer opp fridager som de kan ta senere. For en del oppleves 10 prosent som en kvote de har som mål å legge seg tett opp til, men i de små fagene er det så lite som skal til, noe som kan gjøre at elevene i mindre grad er borte fra disse fagene.

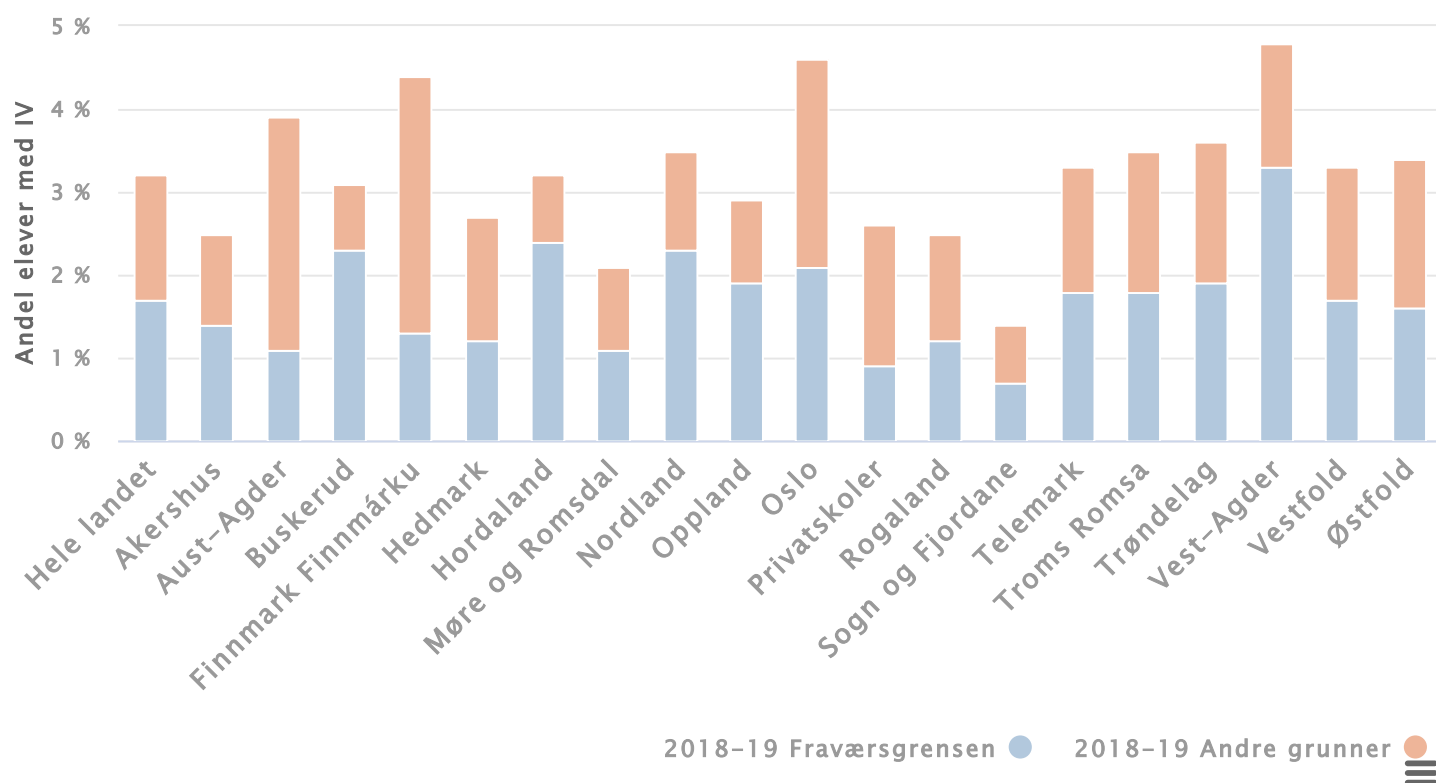
Se mer om forskjeller i andelen IV på fagstørrelse og IV i fellesfag.

Andelen som får IV på grunn av fraværgrensen går ned

I år er det 1,7 prosent som har fått IV på grunn av fraværgrensen (FAM51), en nedgang fra 1,8 i fjor. På nasjonalt nivå har 3,2 prosent av elevene IV ved standpunkt i minst ett fag. Det betyr at av de som fikk IV, fikk over halvparten ikke vurdert på grunn av fraværgrensen. Andelen varierer i stor grad mellom fylkene. I Aust-Agder fikk 3 av 10 elever IV på grunn av overskredet fraværgrense, mens det gjaldt 7 av 10 elever i Buskerud.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 10. Andelen elever med IV fordelt på fraværgrensen og andre grunner til IV. Foreløpige tall 2018-2019

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Fraværgrensen evalueres

Implementeringen av fraværgrensen evalueres for at vi skal få mer informasjon om hvordan det nye regelverket har påvirket ansatte i skolen, ulike elevgrupper og fastleger.

Første delrapport ble publisert i november 2017. I den første rapporten har FAFO intervjuet utdanningssjefene i samtlige fylkeskommuner, gjennomført web-survey for rektorer og intervjuet fastleger. Delrapport 2 kom i januar 2019, og inneholdt resultater fra en spørreundersøkelse med rektorer, casestudier og en kvantitativ analyse med bakgrunnsvariabler fra SSB. Tredje og siste rapport publiseres våren 2020, og vil blant annet se på forskjellene mellom elever på yrkesfaglige utdanningsprogrammer og studieforberedende

utdanningsprogram og elever med og uten innvandrerbakgrunn.

Forhold som kan påvirke fraværstallene

Før fraværsgrensen var det ikke like stort fokus på føring av fravær, noe som kan ha bidratt til underrapportering og at den reelle nedgangen i fraværet de første årene er større enn det som fremkommer i statistikken. På den andre siden vet vi at flere elever skaffer seg legeerklæring etter innføringen av fraværsgrensen. Se mer informasjon om hva som kan unntas både når det gjelder fraværsgrense og føring av fravær på vitnemålet.

Om statistikken

Fraværstatistikken viser hvor mye fravær elevene vil få oppført på vitnemålet etter hvert skoleår. Dette fraværet rapporterer hvor mange hele dager og timer eleven har vært borte, ikke hvilke fag eleven har fravær i. Hvis fraværet er dokumentert, kan inntil 10 dager strykes fra vitnemålet. Sykefravær kan først strykes fra og med fjerde sykedag. Timer strykes ikke.

Utdanningsdirektoratet

+ [Vis mer](#)